

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

16:02 | 16:16 | 16:05 | 16:20 **הדלקת נרות**

17:18 | 17:19 | 17:17 | 17:21 **מוצאי שבת**

17:51 | 17:51 | 17:51 | 17:56 **רבינו תם**

משכיל לדוד

מהו הנשק היחיד היעיל כנגד לבן הארמי?

"וישלה יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו"
(בראשית ל"ב ד')

יעקב אבינו שולח מלאכים לעשו אחיו כדי להכשיר את הקרקע לפגישה ביניהם ולרצות את עשו שיסכים לסלוח לו. ואומר יעקב למלאכים (בראשית ל"ב ה') "כה תאמרן לאדני לעשו... עם לבן גרתי" וכתב רש"י "גרתי" בגימטריא תרי"ג כלומר עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, עד כאן.

כשיתבונן האדם מהי מטרת ביאתו לעולם הזה, מיד ייווכח לראות כי אין מטרת ביאתו לשם הנאות העולם הזה, כי הנאות העולם ותענוגיו לעולם אינן שלמות, כל יום קיללתו מרובה משל חברו, והרבה צרות מסובבים בו. אם אלו מלחמות עם בעם, אם צרות רבות בענייני שלום בית, אם קשיי פרנסה וחוסר מחיה המעיקים על האדם. וכמו שאמרו חז"ל "אין אדם מת וצחי תאוותו בידו", נמצא שלעולם אינו עליז ושמח בעולם הזה, ואם כן בוודאי שלא בא האדם לעולם כדי ליהנות בו אלא לשם התכלית האמיתית והמטרה הסופית הנכספת שהיא קיום תורה ומצוות והשגת חלק ונחלה לעולם הבא.

וזה אשר מלמדנו יעקב אבינו ע"ה באומרו "עם לבן גרתי" לבן הארמי הוא הסמל לכל מיני יצר הרע למיניהם המשוטטים בעולם. מיני יצרים ותאוות שונות ישנן בעולם, והאדם מסובב ביצר הרע בכל צעד ושעל מדרכי חייו. אומר יעקב אבינו ע"ה אם רצון האדם להתגבר על לבן הארמי, להתגבר על יצר הרע ולהצליח במערכה נגדו - אין עצה ואין תבונה ללא התורה הקדושה. לכן "תרי"ג מצוות שמרתי" כי תרי"ג מצוות הם הנשק היחיד היעיל כנגד לבן הארמי שהוא היצר הרע, וכמו שאמרו חז"ל (מסכת קידושין ל'): "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין".

וכאשר יעמוד האדם לאחר מאה ועשרים ויתייצב בפני בית דין של מעלה, וטענתו עימו - מה אשם הינו בכך שחטא, הרי נשלח הוא לעולם שכולו חומריות ותאוות, והיה מוקף ביצר הרע מלפנים ומאחור. יענה לו הקב"ה; הרי כנגד היצר הרע ניתנה לו תרופת פלא שהיא התורה הקדושה, ואם היה משכיל ונוטל מתרופה זו במינון הנכון ובקביעות, בודאי שהיה מתרפא מתחלואי היצר הרע וממילא היצר לא היה יכול לו.

וזה שאומר יעקב אבינו ע"ה, אם התמיהה היא כיצד יכול היה הוא להחזיק מעמד ולשרוד בבית לבן ולשמור על צלם האנוש הרוחני שבקרבו ולא ללמוד ממעשיו הרעים? התשובה היא "תרי"ג מצוות שמרתי" היות ורק היא התרופה היחידה והדרך הנכונה להניצל מן היצר הרע.

וכיצד זוכים להגיע לדרגה זו לדבוק בתורה ולהחזיק בה במשך כל ימי חייו?

רק על ידי שידוע בבירור שהעולם הזה אינו התכלית ואינו המטרה וכי הוא עולם חולף ועובר, והאדם אינו נברא לצורך קיומו בעולם הזה, אלא רק כפרוודור כדי להכין עצמו לטרקלין. ואם מבין הוא כך וחי את חייו בהבנה ובהכרה שכוון, הרי שידוע כי כל אשר עובר עליו בעולם הזה הינו בחינת ניסיון בעלמא ואינו מתרגש מהם יתר על המידה,

וכל מיני מאורעות אשר עוברים עליו בימי חייו - אין הוא עצב ומצטער בעבורם כי יודע הוא שהכל חולף ועובר, לכן מוצא הוא את שמחתו ותענוגו בתורה הקדושה.

דרכם של הצדיקים בעולם הזה רצופת צרות. קשיים רבים עוברים על ראשם- אם זה חוליים למיניהם וכל מיני מכאובים, ובכל זאת תמיד שמחת חיים נסוכה על פניהם, והחיוך לעולם אינו מש משפתותיהם. מפני שהעולם הזה בעבורם הוא כדבר חולף, ומה להם להצטער על דבר החולף ועובר. לכן משקיעים הם את כל עולמם בתוך התורה הקדושה שמחים בה ומתענגים ונהנים מצוף טעמה הטוב, כי זה כל עולמם.

נמצא שלא די כי בעולם הבא יזכו לעולם שכולו טוב - אלא כבר בעולם הזה יש להם סיפוק ושמחת חיים על ידי עסק התורה הקדושה, וזאת על אף כל מנת חלקם בצרות ובייסורים. וכמו שאומר התנא (במסכת אבות ו' ד') "כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה... ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא" עד כאן. נמצא שהעמל בתורה ומשקיע בה את כל מרצו, ומאידך בו הוא לכל מנעמי העולם- הרי שמלבד שטוב לו לעולם הבא עוד יזכה "לאשריך בעולם הזה" לפי שכבר בעולם הזה שמח הוא ומאושר עלי אדמות.

לכן אמרו חז"ל כי האבל אסור בדברי תורה, מפני שדברי תורה משמחים את הלב ומשכחים ממנו את כל דאגות החיים. ועל ידי זה ישכח את הנפטר ולא יזכור את אבלותו "כי פקודי ה' ישרים משמחי לב" (תהילים י"ט ט') וזוהי עוצמתה של תורתנו הקדושה.

בזמן בעלי התוספות כשביקשו אנשי הרשע להוציא קבוצת יהודים לשריפה על אשר עסקו בתורה, בלילה קודם שהועלו על המוקד התאספו כולם לחדר אחד ועסקו באחת המסכתות הקשות ביותר בש"ס וחיידשו באותו הלילה חידושים נפלאים שלא שמעתם און מעולם. והתמיהה עצומה, כיצד יכול בן אנוש להשקיע עמקות שכזו בתורה בשעה שידוע הוא כי מחר שורפים אותו חי רח"ל!?

התשובה היא כי העולם הזה לא היה בעל משמעות לגביהם, היה להם דבר יותר חשוב ויותר נשגב מאשר לחשוב על הגוף העכור והחומרי שלמחרת עומד להישרף, הם הבינו שכרגע הם מתעסקים בדבר החשוב ביותר - דברי אלוקים חיים והיו מאושרים באושר עילאי בתורה, עד כי שכחו מן הצרה הגדולה. ובדרך נס, אחד מן התבורה הקדושה הו ניצל ונשאר בחיים והוציא לאור את חידושי התורה אשר נתחדשו להם באותו הלילה.

וזה מה שאמר יעקב אבינו ע"ה; הרבה הפרעות כדוגמת לבן הארמי יש בעולם, והצליח הוא לעבור את כל המכשולים הללו רק בזכות שמירת תרי"ג המצוות. כי כשמבינים שעסק התורה הוא החשוב מכל, ממילא האדם נעשה מאושר וכל הצרות מתגמדות ונעשות ללא ערך כלל, כי אינו שם לב אליהם. ואדרבא הצדיקים מתייחסים לניסיונות החיים כאתגר, אשר ממנו מפספים ועולים בעוד ועוד דרגות ורוניות כי בכך הם מתחשלים ומתחזקים.

הילולא דצדיקיא

- יז - ר' יוסף יוזל הורביץ
- יח - ר' ברוך ממזיבוז
- יט - ר' דב בער, המגיד ממזריטש
- כ - ר' ברוך מנדל מוזיניץ
- כא - רבי רפאל ברדוגו
- כב - רבי חיים קיסר
- כג - רבי דוד מנובהרדוק

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

לבקש עצה מחכמי התורה

"ויקחו שני בני יעקב". (בראשית לד. כה)

רש"י מסביר "בניו היו ואעפ"כ נהגו עצמן שמעון ולוי כשאר אנשים שאינם בניו. שלא נטלו עצה ממנו". ומסתבר שהיה עליהם ליטול עצה מיעקב, לא רק מחמת שהוא אביהם, אלא גם מצד היותו זקן

שקנה חכמה, כדברי חז"ל (במד"ר שמות ג): "אימתי ישראל עומדין? כשיש להם זקנים שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל".

התורה כוללת תשובות ועצות לכל השאלות והבעיות שבעולם. הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל היה נוהג לחזור על הדברים הבאים של החפץ חיים: יש בחיי האדם רגעים אשר הוא נאלץ להחליט בענין מסוים ואינו יודע מה להחליט, ויש שהענין נוגע לו עד נפש, ומשאניו יודע מה לעשות, הוא בא לידי איש.

והנה לוחש לו אחד על אזורו: הרי תוכל לשאול בעצתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו.

"איככה זה?" השתומם האדם.

ובאמת - אומר החפץ חיים זצ"ל - ניתנה אפשרות זו לכל אדם ואדם. יש לנו תורה, הכוללת תשובות על כל השאלות שבעולם. הפתרון שמוציאים אותו בתורה הוא עצה ה'. יש לדעת כי מלבד המצוות והאיסורים הכתובים בתורה, רשומות שם גם עצות, עצות מנוסות, וכשם שהתורה עצמה ניצחית היא, כך גם עצת התורה נצחית היא.

לדוגמא: "לעולם ישליש אדם את מעותיו, שליש בקרקע, שליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו" (ב"מ מב), כי במקרה שיפסיד עסק אחד והיה הנשאר לו לפליטה. זאת היא עצה מנוסה. מי שלא נהג לפי כלל זה, לא ביטל מצוה, אלא הוא סירב לקבל עצה טובה.

והיה רבי אלחנן מוסיף נופך ומשלים את הרעיון במשל ציורי. הרי שבא ראובן ומעיר לך שנתלכלכו פניך, ועמיתו שמעון מכחישו ואומר שפניך רחוצים למשעי, מה הנך עושה?

הוא אומר: אתה ניגש אל הראי ונוכח בעצמך לידע אם מי הצדק. והנה התורה היא הראי הבהיר שלנו, הכל משתקף בה, וכשיש ספקות, וכשמתגלעים חילוקי דעות, יש להתבונן קודם כל מה כתוב בתורה. עכ"ד.

כיצד זוכים חכמי התורה שדעתם תהא "דעת תורה"?

אותם תלמידי חכמים ששוקעים המה יומם ולילה בלימוד התורה בלבד, ואין להם שום ענין בעולם הגשמי ושום חשבון אחר מלבד עמל התורה, נעשית בזה דעתם דעת תורה ועצתם עצת התורה. והוא שנאמר במסכת אבות פ"ו-א) על העוסק בתורה לשמה שהוא "זוכה לדברים הרבה" וביניהם: "ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה ונבורה".

בני הבית היו מאושרים בחלקם, בבחינת "טוב פת חרבה ושלוה בה" (משלי יז, א).

באחד הימים, כשהבחנתי שמורי רבי סובל מכאבי ראש ומייסורים ברגליו, התעניינתי בשלומו והוא השיב לי שמכיון שהוא כבר זקן - זהו דבר טבעי שגופו סובל ממכאובים שונים ומשונים.

"ומדוע כבוד הרב אינו משתמש בתרופה להרגעת הכאב?" שאלתי בפליאה.

"העיסוק בתורה הקדושה הוא ההרגעה שלי", השיב לי מורי רבי "כשאני יושב והוגה בתורה ועמל להבין סוגיה קשה - כל הכאבים שלי נשכחים ממני ואינני חש בהם כלל". כך אמר הרב כששלוה נטובה על פניו.

כיצד זכה מורי רבי לגדלות כה נפלאה בתורה? בזכות שלא ביקש ליהנות מתענוגות העולם, אלא הסתפק במועט והיה די לו במה שיש לו כדי מחייתו.

ואספר עוד שבאחת השנים נכנס אלי יהודי וביקש ברכת הצלחה בעבורו, בעבור אשתו ובעבור ששה עשר ילדיו כן ירבו. בתוך דבריו סיפר היהודי שהוא מתגורר עם כל משפחתו ברוכת הילדים בדירה בת שלושה חדרים בלבד.

"כיצד מספיק לכם המקום הצר לכל כך הרבה נפשות?" שאלתי אותו בתמיהה, והיהודי השיב: "כבוד הרב, במקום להכניס חפצים וריהוט הביתה, אני מכניס לביתי ילדים!"

כיום, לצערנו אנשים רבים אינם מוותרים על ריהוט יקר וחדיש, מזונן מעוצב וחפצים יקרי ערך. כך מתמלא ביתם בחפצים שונים עד שאין בו עוד מקום לנפשות נוספות.

אולם יהודי זה הבין שאין צורך בכל אלו, הוא הסתפק בכיסאות פשוטים ובמיטות צנועות, וכך במקום להשקיע את כספו ואת כוחותיו בריהוט - הוא השקיע את כל כולו בטיפוח ילדיו ובחינוכם לתורה וליראת שמים.

וזהו הדרך הנכונה בה יש להתנהג בעולם הזה. בעניינים שברוחניות - על האדם להקדיש את כל כוחותיו ואת כל זמנו לעבודת ה' וכל המרבה הרי זה משובח. ולעומת זאת בענייני החומר - כל הממעט הרי זה משובח.

בזכותו של מורי ורבי

בהיותי נער צעיר לימים נשלחתי לשיבות בצרפת ובאנגליה. בשל הריחוק מהבית לא פגשתי בבני המשפחה שלי במשך שבע שנים תמימות!

כאשר תמו שבע השנים חזרתי הביתה לביתי שבמרוקו, כדי לפגוש שוב את בני המשפחה שלא ראיתי אותם זמן רב כל כך והתגעגעתי אליהם מאד.

לאחר תקופה בה שהיתי בקרב בני המשפחה כשאני מוקף בחום ובאהבה, חזרתי ללמוד בישיבה הקדושה. אולם החזרה לשיבה הייתה קשה מאד, כיון שכשהייתי בבית הורי במרוקו התרגלתי בקלות לחיים הקלים והמפנקים שיש בבית ואין בישיבה. וכך קרה שלאחר ימים בודדים בישיבה התגעגעתי שוב לביתי ורציתי לעזוב את הישיבה ולחזור הביתה.

באותם רגעים קשים ומלאי געגועים, מורי רבי הצדיק רבי חיים שמואל לופיאן זצוק"ל תמך בי, דיבר על לבי ושידל אותי להישאר בישיבה, ועל כך אני מודה לו כל ימי. באותו הזמן גם החלו לעסוק בישיבה בסוגיה אשר עוררה בי עניין רב ומשכה אותי חזרה אל תוככי בית המדרש.

יודע אני שאם לא היה לי אז את תמיכתו וחיזוקו של מורי רבי וכן את סוגיית הגמרא אליה נקשרתי כל כך - מי יודע היכן הייתי מצוי היום ומה היו מעשיי, ועל כך אני מכיר טובה לריבונו של עולם, שברגעי הקשים שלח לי את שליחי הטובים ושמר אותי באוהלה של תורה.

בימי חייו של מורי רבי הגאון רבי חיים שמואל לופיאן זצוק"ל, זכיתי להיות מקורב אליו וללמוד מעט מהליכותיו המופלאות.

בעיניי ממש ראיתי את מידת הסתפקותו במועט, מתוך שמחה ואורח.

קשה להאמין שבדורנו קיימים עדיין בתים המתנהלים בפשטות שכזו, מספר כסאות רעועים סביב שולחן ישן וכמה כוסות וצלחות פשוטים היו כל הריהוט וכל הכלים שבבית. אך

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"חזון עובדיה". (עובדיה א)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על שנאתו המתמדת של עשו ליעקב, כפי המתואר בהרחבה בפרשתינו כאשר עשו בא עם ארבע מאות איש בכדי להרע ליעקב.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

גדרים לכפרת ימי נעורים

מי שהיה לקוי בשמירת פיו חלק גדול מימי חייו, עם כל זה יתחזק בימי הנותרים, שיעשה לעצמו גדרים שירחיק עצמו מחבורת אנשים, ושלא ידבר אודות שום איש, ולמי שקלקל בלשונו שחרפו וגדפו, יפייסנו. וישמור יתר ימי חייו את פיו בשמירה, שדיבורו יהיה רק בדברי קדושה ודברי תורה [לבד מה שצריך לדבר הכרחי ולפרנסתו], ואז יוכל לומר על עצמו: אשרי זקנתנו שכפרה ילדותנו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

המסר שביקש יעקב ללמד לעשיו הרשע

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו". (בראשית ל"ב ד')

יעקב אבינו שולח מלאכים להודיע לעשיו שהוא מגיע בחזרה לארץ ישראל, והלא אין ספק שבוודאי ידע עשיו היכן היה יעקב במשך כל השנים הללו. אם כן ידע עשיו שהוא בבית לבן בחרן, ואף יכול היה להגיע לשם ולהזיק לו אם רצה בכך. ולפיכך מדוע צריך יעקב ליידיע אותו שהיה בחרן וכעת הוא חוזר לארץ ישראל, ועוד תמוה ששלח לו לאמר (שם ל"ב ה') "עם לבן גרתי" ודרשו חז"ל שאמר לו "ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים". וכי אלו הדברים המעניינים את עשיו?

עוד שלח לו יעקב לאמר (שם ל"ב ו') "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה". לשם מה הוצרך יעקב לספר לעשיו שיש לו עושר רב, וכי להקניטו בא? אמנם כותב רש"י שהתכוון להרגיעו, וזה לשונו: אבא אמר לי מטל השמים ומשמני הארץ, זו אינה לא מן השמים ולא מן הארץ, עד כאן.

המתבונן בדברים יראה שלכאורה יעקב סותר את עצמו. מחד, מודיע לו שאינו חשוב ואין לעשיו במה להתקנאות ממנו. ומאידך הוא מעורר בו קנאה, ואומר לו שהוא אדם עשיר וברשותו רכוש רב ויש לו שוורים, חמורים, עבדים ושפחות וצאן לרוב. וכמובן שלאדם עשיר ישנה חשיבות, ואם כן מדוע סיפר לו זאת?

והתשובה היא, שלכל אורך הדרך ביקש יעקב לומר לעשיו כי יש בידו תורה ומצוות, כשיש לו את כח עסק התורה הקדושה אינו מפחד מעשיו כלל וכלל. וכשם שיצא הוא מבית אבא, לא יצא בבריחה ובבהלה, אלא ישב עדיין בארץ ישראל בבית שם ועבר ועסק בתורה י"ד שנה, ורק אז פנה לבית לבן. כך גם עתה בבואו חזרה אינו בא בפחד ובחשאי, אלא בריש גלי וביד רמה, ואף שלח לו מלאכים להודיע על בואו, מפני שכח התורה בתוכו כמאז כן עתה.

אומר יעקב לעשיו; הרי ידעת שאני נמצא בחרן בביתו של לבן בכל אותם השנים ובוודאי שהיה ביכולתך להגיע לשם ולהרע לי, ומי מנע בעדך מלעשות זאת בוודאי שכח תר"ג המצוות ששמרתי בבית לבן וזכות התורה הקדושה היא שעמדה לי, והיא שעצרה אותך לבא ולהזיק לי כי כשקולו של יעקב מהדהד בתורה אין שום אויב שיכול לו ואין הידים ידי עשיו. לכן גם עתה אני בא אליך בחזרה מבלי פחד ומבלי יראה כי יש בידי תורה המגנה ושומרת עלי.

ועוד הוסיף לומר לו שאל ידמה בנפשו כי העוסק בתורה ומשקיע את כל מרצו וכוחו אך ורק בתורה, שחלילה פרנסתו אינה מצויה לו בכבוד. כי אף יעקב זכה לעסוק בתורה ובכל זאת יש ברשותו שור וחמור צאן ועבד ושפחה לרוב, ובאמת שזהו יסוד עצום וחשוב לכל בן תורה. לצערנו כיום רווחת דאגת הפרנסה והטרדה רבה בזה. ויש החושבים בטעות שאם יפרשו מעט מעולמה של תורה לטובת איזה עסק שהוא, אזי ירווח להם ומצבם הכלכלי ישתפר ועושר רב יהא מנת חלקם. ובא יעקב אבינו ללמדנו שלא כך היא הדרך, אלא אדרבה ככל שישקיע האדם עצמו בלימוד התורה ויעסוק בה, כך יזכה להון ועושר בביתו. כי דווקא מכיוון שיעקב אבינו ע"ה שמר תר"ג מצוות, לכן זכה להון ועושר בביתו. וזה המסר שביקש יעקב ללמד לעשיו הרשע שהוא סמל היצר הרע, כי דווקא כשעוסקים בתורה בהתמדה אז ישנה ברכה בעמל, והפרנסה מצויה לו בשפע.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

ביריעות הקודמות הפלגנו בגודל שכרו של העונה אמן, כפי המובא בדברי חז"ל ובמדרשים שהוא פותח שערי שמים ומוריד שפע של ברכה רוחנית וגשמית, כך ששכרו של העונה אמן הוא בבחינת פירות ששכרם מובטח גם בעולם הזה לבד מהקרן השמורה לעולם הבא לצנצ נצחים.

והנה מעשה מופלא שאירע בבגדאד בימי רבינו יוסף חיים זיע"א בעל ה'בן איש חי':

בבגדד גרו שני שותפים אשר היו סוחרים בבגדים ישנים, פעם שמעו השניים על משפחה נכרית המציעה בגדים ישנים למכירה והלכו יחד לקנותם.

בדרך עברו על יד בית כנסת שחיפשו בו עשירי למנין לצורך אמירת קדיש. האחד השיב שזמנו דחוק ונפרד מחבירו, אך השני לעומתו החזיק בכלל של 'מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה', נכנס וענה אמנים על הקדיש ומיד המשיך למחוז חפצו. לכשהגיע, גילה שחבירו כבר הקדים וקנה את רוב החפצים, זולת כמה סמרטוטים בלויים, אמנם, בכדי שלא לשוב בידים ריקות קנה את הסמרטוטים ופנה לביתו.

בבית ציפתה לו הפתעה, בין הסמרטוטים היה כר בלוי, וכשפרם את תפריו כדי להשתמש בנוצות מצא בתוכו מרגלית. מיד הלך לסוחר שהעריכה בחמישים זהובים ואף שילם מיד את תמורתה במזומן. אלא שכששמעה זאת אשתו של הסוחר החלה לדבר על לבו שהסוחר רימה אותו במחיר המרגלית ועליו לערער על כך ולבטל את המקח.

החליט הסוחר להתייעץ עם ה'בן איש חי' זצ"ל. כששמע הרב את המעשה כולו, ענה: לפי דברי חז"ל (ראה חולין פו.) נראה ששכר כל אמן הוא עשרה זהובים. אם כן, כאשר שמעת חצי קדיש וענית עליו חמשה אמנים, מן הדין הגיעו לך חמשים זהובים בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, אל תערער, איפוא, על המקח!

אחת משה סגולות

מלבד השכר הגשמי שקיבל אותו סוחר כאן בעולם הזה, נצטט את דברי השל"ה הקדוש (מסכת תמיד אות פ'): "ראה ראיתי מהחרדים את דבר ה', שמשמין סידור פתוח לפנייהם בשעת חזרת שליח ציבור התפילה, ויהיה עיניהם וליבם שם, ולא יראו חוצה, ואז מכונים על כל מלה ומלה ועונים קדושה ואמן ומודים בשבח ותהילה. היא העולה למעלה עד רום מעלה, ופותח המקור העליון ומקשר את השתלשלות של העולמות כולן".

ועוד מובא בספר הנהגות צדיקים (ח"א דף קכ"ט) בשם רבי דוד לידא זצ"ל: "אחי ידידי, מצאתי לפניך מרקחת לחולי הנפש, והדבר הוא מקובל מהקדוש האלקי הארי"ז"ל, שאפילו שיש באדם שמץ של מינות מוחלין לו, והם ששה סגולות, ואלו הן: ענית אמן בכל כחו, ושמירת שבת..."

ביטול אמן - פגם באמונה

ומנגד עלינו לשים לב לדבריו המעוררים של בעל ה'מורא מקדש' (אות ח') בשם מהר"ם שיף זצ"ל:

"ידע כל איש ישראל את חומר איסור שיחת חולין בבית הכנסת, ובזוהר הקדוש מבואר שהסח בבית הכנסת גורם בזה פירוד - שאין נפשו דביקה באלקי ישראל, וגם פוגם באמונה, והיינו, שמחמת שעסוק בדבורו אינו נוהר לענות אמן כיון שלא שם לבו לסיום הברכה, ואף אם שם לבו - סוף סוף אינו יודע על מה עונה אמן (ובפרט בחזרת הש"ץ שאם אין עשרה שעונים אמן הרי זו ברכה לבטלה), וכיון שהעונה אמן נקרא 'שומר אמונים', נמצא שמי שאינו נוהר בזה פוגם באמונתו".

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

עוד אמר דוד המלך עליו השלום:

אני יראתי מתוך שמחתי ושמחתי מתוך יראתי, ואהבתי עלתה על כולם. לפיכך כרת לי הקדוש ברוך הוא ברית שאני אהיה בקי במקרא ובמשנה בהלכות ובאגדות, שנאמר "כי לא כן ביתי עם אל כי ברית עולם שם לי ערוכה בכל ושמרה כי כל ישעי וכל חפץ כי לא יצמיח", ואין ברית אלא תורה שנאמר "בריתי היתה אתו החיים והשלום". ערוכה בכל - במקרא במשנה בהלכות ובאגדות. ושמורה - שיהיו דברי תורה שמורין בי לעולם ולעולמי עולמים. "כי כל ישעי וכל חפץ כי לא יצמיח" [אל תאמר כן הווי אומר כי על כל ישעי ועל כל חפץ כי לא יצמיח]. מכאן אמרו: כל תלמיד חכם שמרבה בעסק התורה ואינו מתפרנס הרבה - סימן יפה לו.

ואם תאמר אם הקדוש

ברוך הוא אוהב תורתו למה אינו מעשירו? הווי אומר שאם יעשיר יפשע מדברי תורה.

לכן כל תלמיד חכם שמרבה במלאכתה של תורה ואינו מכניס פירות הרבה, סימן יפה לו שהקדוש ברוך הוא אוהב את תורתו - שאם יעשיר יפשע מדברי תורה. וכן הוא מפורש בקבלה על ידי שלמה מלך ישראל "שתים שאלתי מאיתך אל תמנע ממני בטרם אמות שוא ודבר כזב הרחק ממני ראש ועושר אל תתן לי הטריפני לחם חוקי פן אשבע וכחשתי ואמרתי מי ה' ופן אורש וגנבתי ותפשתי שם א-להי".

ברוך המקום שבחר בתורה ובגמרא בחכמים ובתלמידיהם ובתלמידי תלמידיהם ובבניהם ובבני בניהם עד סוף כל הדורות, ומקים עליהם במידה שאדם מודד - בה מודדין לו. כשם שהם יושבין בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום פנוי וקורין לשם שמים ויראה בלבבם ומחזיקין דברי תורה על פיהן כדי שלא ישכחו מפיהם ומפי בניהם ובני בניהם עד עולם. שנאמר "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש מפיו ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר ה' מעתה ועד עולם".

אבל בני פושעי ישראל אינם כן;

בקטונתן הם רכין ובזקנותן הן קשים. מה עושה הקדוש ברוך הוא?

כשהן עדין רכין מעלין אותן ושוּרפין אותן בבית המדרש הגדול ובישיבה הגדולה שלו, שנאמר "ובליעל כקוץ מנד כלהם כי לא ביד יקחו ואיש יגע בהם ימלא ברזל ועץ חנית ובאש שורף ישרפו בשבת". ואין בליעל אלא פושעי ישראל, שנאמר "ובני בליעל אמרו" וגומר, ואומר "ויען כל איש רע ובליעל".

מכאן אמרו חכמים; כל דבר שעתידי להיות בסוף כבר נעשה מקצתו היום. לעתיד יהא ישיבה להקדוש ברוך הוא בבית המדרש שלו וצדיקי עולם באור פניהם יושבין לפניו. כבר נעשה מקצת ישיבה לצדיקים בעולם הזה לדוד מלך ישראל והיה מאיר פנים בהלכה אל הצדיקים היושבים לפניו. וכן לעתיד יהא לצדיקים חיים שלא בצער ושלא ביצר הרע, לימות בן דוד ובעולם הבא כבר נעשה מקצת חיים שלא בצער ושלא ביצר הרע אל הצדיקים בעולם הזה, ואלו הן; אברהם יצחק ויעקב ויעבץ ויתרו וכל הדומה להן.

לעתיד יהא הקדוש ברוך הוא מחיה מתים בין לימות בן דוד בין לעולם הבא. כבר נעשה מקצת תחיית המתים על ידי אליהו ואלישע ויחזקאל בן בוזי הכהן. לעתיד יהא כבוד ועוז לצדיקים בעולם הבא.

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בתו של הצדיק רבי חיים פינטו הגדול זיע"א, גב' ביביה, נישאה להרב רבי חיים אפרגאן זצ"ל, אשר כיהן כדיין בעירו. ממנו נולדו לה שני ילדים, בן בשם מאיר ובת בשם טני.

על נכדת הרב הצדיק, הרבנית טני, סיפרה בתה הגברת מירה מויאל, כי כאשר היתה יוצאת מביתה, היה כל הרחוב מתרוקן לגמרי מרוב קדושתה, שכן כל האנשים והנשים היו פוחדים ממש להביט בפניה, אשר הזהירו באור יקרות כזוהר הרקיע.

ועוד סיפרה הגברת מויאל:

בצעירותה היא חלתה במחלה מסוכנת ונוראה, עד שהיתה ממש גוססת. הרופאים ידעו גם לבשר לה שח"ו באותו יום היא תמות.

הרבנית טני, אמא של החולה, החישה פעמיה לבית העלמין, כדי להשתטח על קברו של סבה הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א ולבקש מהצדיק עבור בתה מירה בת טני לרפואה שלימה.

בהגיעה אל הקבר, החלה מיד לראות למול עיניה את כל אבותיה הקדושים שכבר נסתלקו לבית עולמם. לפתע ראתה את סבה הגדול רבי חיים פינטו זיע"א, כשהוא אומר לה: "היום נגזרה גזירה על בתך מירה שתמות".

נכדתו הרבנית טני אמרה לו; "הן דבר זה הוא בלתי אפשרי".

ורבי חיים זיע"א שוב אומר לה: "הגזירה כבר נגזרה, ואין מה לעשות".

ושוב אמרה לו נכדתו הרבנית טני: "סבא, האם באמת אין מה לעשות?"

רבי חיים זיע"א ענה לה בשאלה: "אולי לך יש איזו הצעה?"

"כן! השיבה לו הרבנית טני: לבתי יש הרבה כסף וזהב שנאסף לצרכי חופתה. מבקשת אני שכל הזהב ייעלם, ותמורת זה היא תחיה ולא תמות".

לכך הסכים רבי חיים זיע"א.

וכך היה. כבר באותו יום נעלם כל הזהב שהיה בבית הגברת מויאל, ובאותו יום ממש הגברת מויאל הבריאה.

בערב, הגיע הרופא לביתה לראות האם הגברת מויאל כבר נפטרה, כמו שאמר, אך מאוד התפלא לראות אותה כשהיא חיה וקיימת, בריאה כאחד האדם.

כשבגרה גב' מירה, נישאה בשעה טובה לאדם חשוב ירא שמים וסר מרע, ה"ה ר' אברהם מויאל.

